

Ikäneuvosto

Aika 26.11.2019 klo 09:00 - 11:05

Paikka Ratapuiston palvelutalo, Ratakatu 12, Ylivieska

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
7	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
8	Kansalaisfoorumit ja Kallion kuntien tapaamiset v.2019	5
9	Kansalaisfoorumit vuonna 2020	6
10	Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 vuoden 2019 toimeenpanon toteutumisen tiedonkeruusta sopiminen	7
11	Ikäneuvolatoiminnan käynnistäminen Kalliossa v. 2020 ja matalan kynnyksen palvelu	8
12	Muut jäsenten esittämät asiat	9
13	Vuoden 2019 toiminnan seurantakokouksesta sopiminen	11

Ikäneuvosto 26.11.2019 klo 09:00 - 11:05

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Knuuti Sirkka	Nivalan vanhus- ja vammaisneuvosto, puheenjohtaja	
	Haapakoski Kaisa	Kallio yhtymähallitus, varapj.	
	Isokääntä Marja	Alavieskan kunta	
	Jutila Eero	Alavieskan vanhusneuvosto	
	Erkkilä Irja	Nivalan kaupunki	
	Jussila Mauno	Sievin kunta	
	Rossi Päivi	Sievin kunta	
	Kalliokoski Elli	Sievin vanhus- ja vammaisneuvosto	
	Junttila Tiina	Ylivieskan kaupunki	
	Öljymäki-Maarala Marita	Ylivieskan kaupunki	
	Isotalo Juhani	Ylivieskan vanhusneuvosto	
	Torvi Kaarina	Seurakuntien yhteisjäsen	
	Yli-Kotila Margit	Kallio hoitotyön johtaja	
	Hemmilä Heli	Kallio fysioterapian osastonhoitaja	
	Hjelm Reetta	Kallio hoito- ja hoivapalveluiden palvelujohtaja, sihteeri	
Poissa	Vähäkangas Meri	Nivalan kaupunki	
	Kamunen Virpi	Kallio kotiin annettavien palveluiden palvelupäällikkö	
	Nikula Janne	Kallio ympärivuorokautisten palveluiden palvelupäällikkö	

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Asiat

7 - 13

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja lähetetään sähköpostitse kokoukseen osallistuneille tarkistettavaksi. Tarkastusaikaa viikko 2. - 9.12.2019.

AllekirjoituksetSirkka Knuuti
puheenjohtajaReetta Hjelm
pöytäkirjanpitäjä

Ikäneuvosto

§ 7

26.11.2019

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 7

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kansalaisfoorumit ja Kallion kuntien tapaamiset v.2019

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 8

Ikäneuvoston toimeksiantamana Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaisesti Kallio on järjestänyt keväällä ja alkukesästä 2019 kunnittain kansalaisfoorumit. Kallio on kokoonkutsunut myös kunnat yhteistilaisuuteen 13.6.2019 ja tavannut kunnat yksittäin marraskuussa 2019.

Hoito- ja hoivapalveluiden palvelujohtaja esittää lyhyen koosteen tilaisuuksista.

Päätös

Hoito- ja hoivapalveluiden palvelujohtaja kävi lyhyesti läpi yhteisen koosteen v.2019 pidetyistä kansalaisfoorumeista. Kansalaisfoorumit pidettiin kunnittain keväällä maaliskokuussa yhteistyössä kuntien kanssa - Alavieskassa yhteistyössä Eläkeliiton kanssa. Kuntien ollessa yhteistyökumppani kunta toi esille ajankohtaisia asioita asukkaiden hyvinvointia tukevista toimista kunnissa. Kallion osuudessa käytiin läpi "Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman vuosille 2018-2020 keskeisimmät kohdat, kyseltiin edellisen vuoden vuositeemasta: "Miten osallisuuteni on lisääntynyt?" Keskusteltiin myös v. 2019 vuositeemasta: "Kotona pärjääminen". Keskusteluissa tuli esiin yksinäisyys ja eristäytyneisyys. Tilaisuuksissa haettiin kuntien asukkailta ja eri toimijoilta osallisuutta kohtamaan yksinäisiä ihmisiä. Digitaaliset palvelut ovat kehittyneet ja ajankohtaiskatsauksen tilaisuuksissa piti hoitotyönjohtaja Margit Yli-Kotila. Jokaisessa kansalaisfoorumitilaisuudessa ehdotettiin ikäihmisten neuvolatoiminnan aloittamista. Tilaisuuksissa kerättiin palautetta ikääntyneiden palveluista.

Kuntien ja Kallion väliset tapaamiset pidettiin suunnitelman mukaisesti kahdesti v.2019. Kesäkuussa Kallion edustajat kutsuivat kunnat yhteisesti koolle Kallioon. Mukana oli kuntien edustajia kaikista kunnista Sieviä lukuun ottamatta. Jokipelastuksesta oli edustaja mukana. Tilaisuuden aiheena oli kevään kansalaisfoorumien sisältö, kansalaisfoorumeista saatu palaute. Keskustelua käytiin vuositeemasta "Omassa kodissa pärjääminen". Kuntien hyvinvointityöstä kuultiin ajankohtaiskatsaukset.

Loppusyksystä on pidetty Kallion ja kuntien kahden keskiä palaverit, joissa aihealueina oli: Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman keskeiset kohdat, vuoden 2020 vuositeema: "Toimintakyvyllä hyvinvointia", muistutus palautteiden keruusta vuoden 2019 toiminnan osalta, uutena toimintana v.2020 alkavan Ikäneuvolatoiminnan esittely, keskustelua monitoimijaisista matalan kynnyksen pisteistä kunnissa ja kuntien ajatuksia ikääntyneiden palveluista ja hyvinvointityö.

Ikäneuvosto merkitsi koosteen tietoon saatetuksi.

Kansalaisfoorumit vuonna 2020

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 9

Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaan ikäneuvosto järjestää vuosittain kuntalaisille kuntakohtaisen kansalaisfoorumin, jossa raportoidaan edellisen vuoden (v.2019) tavoitteiden ja teeman toteutumisesta alueella ja keskustellaan vuoden (v.2020) teemasta "Toimintakyvyllä hyvinvointia " ja kansalaisten ajatuksista sen toteuttamiseksi. Kansalaisfoorumeissa kuullaan muutoinkin ikääntyneiden mielipiteitä ja toiveita heitä koskevista palveluista.

Jotta kansalaisfoorumi voidaan pitää, tulee eri toimijatahojen vuotta 2019 koskevat raportit olla koottuina.

Ikäneuvosto keskustelee vuoden 2020 kuntalaistilaisuuksien sisällöstä, järjestämisestä ja ajankohdasta.

Päätös

Ikäneuvosto päätti kansalaisfoorumeiden pidosta, että entisellä tavalla jatketaan eli keväällä tai alkukesästä kansalaisfoorumit ja mielellään yhdessä kuntien ja/tai järjestöjen kanssa.

- Nivalan kaupungin kanssa on jo kuntatapaamisessa sovittu yhteistilaisuuden ajankohdaksi 14.5.2020
- Sievin kunnan kanssa on sovittu yhteiseksi kansalaisfoorumipäiväksi 26.3.2020. 1. Aiheita kansalaisfoorumiin: Ikäneuvola, matalakynnyksen kohtaamispaikka, digipalvelut omassa kodissa, ikäihmisten digipalvelut, hyvinvointikeskuksen esittelyä.
- Alavieskan Ikäneuvoston jäsenet ehdottavat edelleen kansalaisfoorumin järjestelyä yhdessä Eläkeliiton kanssa.
- Ylivieskan osalta ei aikaa ole vielä sovittuna.

Ikäneuvoston jäsenet toivat ehdotuksia kansalaisfoorumeiden aiheiksi:

- Edustajat Elli Kalliokoski ja Kaisa Haapakoski ehdottivat Ikäneuvolasta tiedottamista.
- Mauno Jussila pyysi tiedottamaan kaapeliverkkojen hyödyntämisestä, facebook-sivujen käytöstä tiedon lähteenä ja Omakannan käytön muistuttamisesta.
- Irja Erkkilä kannatti kerrottuja aiheita ja muistuttamista, että 24 h on yhteydenottomahdollisuus vastaanottoon digitaalisesti, Vie vanhus ulos -teemasta tulisi muistuttaa ja Erkkilä esitti myös haasteeksi, että jokainen kerran haastaisi toisen iäkkään kodeistaan ulos, "Lähdetäänkö ulos?" tai "Mennäänkö ulos?".

Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 vuoden 2019 toimeenpanon toteutumisen tiedonkeruusta sopiminen

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 10

Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2020 toimeenpanoa varten kukin toimijataho laatii vuosittain oman toimenpideohjelman. Toimenpideohjelma rakentuu vuositeemoille, jotka jokainen kuntatoimija, yhteistyötaho ja järjestö ottavat huomioon omassa toiminnassaan. Vuoden 2019 teemana on: "Omassa kodissa pärjääminen".

Ikäneuvosto on edellisissä syksyn kokouksissaan päättänyt pyytää Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2020 toimeenpano.

Käydään keskustelu ja päätetään kerätä tiedot vuoden 2019 vuositeeman toteutumisesta ja suunnitelman toteutumisesta Kalliolta, kunnilta ja muilta toimijatahoilta. Päätetään myös, milloin tiedot tulee olla koottuna, jotta tuloksista voidaan kuntalaisia informoida ja ikäneuvosto voi kokoontua päättämään tietojen raportoinnista eteen päin.

Päätös

Ikäneuvosto päätti pyytää tiedot Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman vuosille 2017 - 2020 vuoden 2019 osalta vuositeeman ja suunnitelman toteutumisesta Kalliolta, kunnilta ja muilta toimijatahoilta tammikuun 2020 alussa. Aikaa tietojen toimittamiseen Ikäneuvoston sihteerille on helmikuun puoleen väliin asti.

Tulevasta raportista tehdään lyhyempi ja siten myös selkeämmin hahmoteltava. Raportissa on keskeiset asiat koottuna. Aidot eri tahojen lähettämät koosteet tulee laittaa raportin liitteiksi sellaisenaan.

Ikäneuvolatoiminnan käynnistäminen Kalliossa v. 2020 ja matalan kynnyksen palvelu

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 11

Peruspalvelukuntayhtymä Kalliossa aloitetaan ensi vuonna Ikäneuvolatoiminta. Lisäksi Kalliossa on tavoite lisätä matalan kynnyksen palvelua.

Hoitotyön johtaja Margit Yli-Kotila ja ikäneuvoston sihteeri esittelevät uusia toimintamalleja.

Päätös

Hoitotyön johtaja esitteli v.2020 aloitettavan Ikäneuvolan toimintamallin. Ikäneuvola on 68-vuotiaille tarkoitettu kutsuperiaatteella toimiva ns. ennakoiviin toimintamalleihin luettavaa toimintaa, jolla voidaan vaikuttaa ikääntyvän väestön terveyteen ja toimintakykyyn. Ennakoinnilla voidaan vaikuttaa terveellisten elintapojen edistämiseen ja sairauksien ehkäisemiseen sekä kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Varhainen puuttuminen terveydentilan ja toimintakyvyn heikkenemiseen voi siirtää kotihoidon tai ympärivuorokautisten palvelujen tarvetta myöhäisempään vaiheeseen. Ikäneuvolan tavoitteena on tukea ikääntyneitä niin, että heidän omatoimisuus säilyy mahdollisimman pitkään ja turvata heidän onnistunut ikääntyminen. Vastaanotolla tarkistetaan mm. asiakkaan terveydentila, fyysinen suorituskyky, uni, sosiaaliset seikat, asuminen, muisti ja mieliala, työhistoria, rokotukset, lääkelista, turvallisuus ja tulevaisuuden suunnitelmat. Vastaanoton lopuksi tehdään yhdessä asiakkaan kanssa yksilölliset jatkosuunnitelmat. Tarvittaessa asiakas ohjataan kansantautihoitajalle, fysioterapiaan tai lääkärin vastaanotolle. Vastaanotto on asiakkaalle maksuton.

Ikäneuvoston sihteeri ja hoitotyön johtaja esittelivät ns. matalan kynnyksen palvelupistetoimintaa. Useissa kunnissa ja kuntayhtymissä toimii ns. matalan kynnyksen palvelupiste keskeisellä paikalla, jossa ikääntyneetkin liikkuvat, esim. kauppakeskukset. Ikäneuvola on yksi toiminta, jota toivotaan jatkossa järjestettävän kunnissa ns. matalan kynnyksen toimintapisteessä. Matalan kynnyksen pisteeseen sopisi hoito- ja hoivapalveluista palveluneuvonta ja -ohjaus sekä sairaanhoitajan matalan kynnyksen vastaanottopalvelu. Kyseiseen pisteeseen on useilla paikkakunnilla tuotu myös järjestöjen ja kuntien hyvinvointipalveluita. Matalan kynnyksen palvelupiste on ns. yhteistoimintapiste.

Mauno Jussila toi esiin, että ikäneuvola on kannatettava asia ja mahdollisesti kustannustehokasta toimintaa, sillä terveet 84-vuotiaat ovat taloudellisesti merkittävä asia.

Kunnissa keskusteltaneen jatkossa mahdollisista matalan kynnyksen toimintaan osoitettavista tiloista. Elli Kalliokoski muistutti, että ikäihmistä saattaa myös hämmentää, jos palveluita on esim. terveys-/ hyvinvointikeskuksen lisäksi jossakin muuallakin.

Ikäneuvosto merkitsi Ikäneuvolatoiminnan ja ns. matalan kynnyksen toimintamallin tietoon saatetuiksi.

Muut jäsenten esittämät asiat

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 12

Keskustellaan ikäneuvoston jäsenten esiin tuomista asioista ja niiden toimeenpanosta.

Päätös

Mauno Jussila toi esiin ajatuksen "toimintakyvylä hyvinvointia", josta esimerkkinä on iäkkään sairaalareissu, jossa aktiviteetit herkästi unohtuu ja siten toimintakyky laskee. Voisiko tällaista ehkäistä, jos tilapäisyksikkö kuten Sievin Pajula on ottaisi mahdollisimman pian asiakkaan vastaan sairaalasta jatkokuntoutumaan Pajulaan, jolloin toimintakyky palautuu sairaalareissun jälkeen nopeammin ja mahdollinen kotiutuminen. Ikäneuvoston sihteeri toi esiin, että käytäntönä tämä malli on jo ollut, mutta aina tilapäisyksiköihin ei mahdu asiakas, kun osastoilta voitaisiin asiakas siirtää. Tilapäisyksikön toimintamalli on koko ajan kehittämisen alla

Marja Isokääntä toi esiin, että osastoillakin kuntouttavaa toimintatapaa noudattava henkilöstö ei antaisi liian herkästi periksi houkuttaessaan asiakasta kuntouttaviin toimiin.

Tiina Junttila toi esiin, että kaikista asiakkaista ei ole kuntouttavista toimista huolimatta lähtemään tiettyihin yhteistiloihin esim. yhteiseen ruokapöytä. Asiakkaat ovat erilaisia yksilöitä.

Elli Kalliokoski muistutti, että 5 % lihaksistosta katoaa, jos päivän makaa sohvalla, joten lihasten harjoittamisesta tulee muistuttaa.

Ikäneuvoston jäsen Erkki Jutila toi tietoon uuden osoitteensa Perkkiöntie 3.

Tiina Junttila toi esiin huolen omaishoitajista. Hän toivoi, että heidän kohdallaan ei säästettäisi omaishoidon tuesta. Omaishoito on halvin hoitomuoto.

Esiin tuotiin, että asiakkaille määrätään liikaa lääkkeitä. Tulisi kuunnella potilasta.

Geriatrilanteesta kysyttiin. Geriatriin virka on auki Kalliossa.

Kaarina Torvi kiitti ikäneuvolan toiminnan käyttöön otosta. Hän kertoi olevansa huolissaan muistamattomista vanhuksista kotona. Paikkapula huolettaa. Torvi muistutti, että useilla vanhuksilla on pieni eläke ja siksi heillä on kynnys lähteä lääkäriin, kun siitä tulee lasku ja raha ei riitä muuhun. Omaisuutta tulisi realisoida, että saisi laskun maksettua, jota he eivät usein halua ja silloin jää usein lääkäriin lähteminen. Diakoniatyö maksaa tästä syystä osan lääkärimaksuja.

Irja Erkkilä puhui senioriasumisen tarpeesta, jota Kallion alueella ei ole ja jota on aika hankalaa saada toteutetuksi. Yhteisöllinen asuminen, jossa palvelut ovat lähellä olisi suositeltava asumismuoto.

Kaisa Haapakoski totesi saman, että senioriasumista tarvittaisiin ja on pitkään ajettu asiaa, mutta on vaikea hanke toteuttaa.

Tiina Junttila toi esiin, että Ylivieskassa Kotikartano 4:ssä on neljä tyhjää asuntoa vuokrattavissa.

Marja Isokääntä toi esiin, että maaseudulla on senioriasumista hankalampi saada aikaan, sillä omaa asuntoa/taloa ei ole aina helppo maalaiskunnissa myydä. Senioriasumisen tulisi olla tavallista asumista kuin tavallinen asumismuoto.

Sirkka Knuuti totesi, että sivukylillä omakotitaloissa asuu paljon senioreita.

Vuoden 2019 toiminnan seurantakokouksesta sopiminen

Ikäneuvosto 26.11.2019 § 13

Ikäneuvosto sopii vuoden 2019 toiminnan seurantakokouksen ajankohdasta.

Päätös

Seuraavan Ikäneuvoston kokousajankohdaksi päätettiin 31.3.2020 klo 9 ja kokous pidetään Alavieskan Omavieskassa. Puheenjohtaja päätti kokouksen.